

PRIMUL CATALOG ENTOMOLOGIC – COLECȚIA ZUBOWSKY

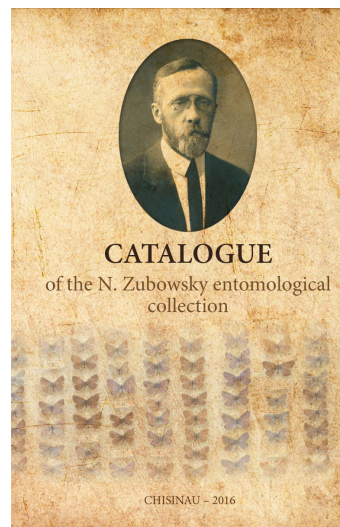
Doctor în agricultură **Asea M. TIMUȘ**
Institutul de Zoologie al AȘM

Entomologia ca știință a fost inițiată în spațiul actual al Republicii Moldova la sfârșitul sec. al XIX-lea, odată cu apariția și dezvoltarea filoxerei viței-de-vie. Din acea perioadă, în Basarabia au apărut și primii colecționari de insecte, în special de insecte cu dimensiuni mari: fluturi, gândaci, lăcuste, cosași, libelule etc.

Ulterior, unele colecții entomologice au fost predate muzeelor și catedrelor universitare. Acestea stau la baza noilor cercetări științifice inițiate în cadrul studiilor de doctorat în perimetrul investigațiilor entomologice și ecologice, în contextul revizuirii speciilor autohtone și precizarea celor alogene. Rezultatele se prezintă sub formă de rapoarte anuale instituționale, articole la diverse manifestări științifice, monografii etc.

Lucrările entomologice respective au doar un dezavantaj academic: ele reprezintă investigații pe grupe de insecte cu număr semnificativ de exemplare, dar nu sunt catalogate în conformitate cu ultimele exigențe ale sistematicii și clasificării. În majoritatea lucrărilor autohtone de referință, pentru Republica Moldova se menționează că „au fost înregistrate cca 10 mii de specii de insecte”, dar pentru acestea nu există liste alfabetice expuse în lucrări monografice. În luna noiembrie 2016, după o perioadă cu multă perseverență și muncă colectivă, a apărut cel dintâi *Catalog entomologic* din Republica Moldova, denumit „Colecția Zubowsky” (*Catalogue of the N. Zubowsky entomological collection*. Chișinău: Știința, 2016, 296 p.).

Catalogul începe cu un *Cuvânt înainte* și biografia colecționarului *Nicolai Zubowsky* – fondatorul celei mai vechi colecții entomologice din Basarabia, sub semnătura lui Mihai Ursu, directorul general al Muzeului Național de Etnografie și Istorie Naturală. Urmează tabelul cu numărul specimenelor predate Muzeului care formează *Colecția Zubowsky*, în total 10 752 de exemplare de insecte din trei ordine: Orthoptera (1293), Coleoptera (5850) și Lepidoptera (3609). De la pagina 24 până la 235, sunt expuse denumirea ordinului, familiei și a celor 1774 de specii din *Colecția Zubowsky* incluse în catalog, cu denumirea actuală în latină și în paranteze denumirea în latină menționată de Zubowsky, cu ulterioara informație conform cerințelor acestor lucrări: numărul cutiei, localitatea și data colectării, numărul de exemplare. Pe paginile 234-235

Catalogue of the N. Zubowsky entomological collection.
Chișinău: Știința, 2016. 296 p.

sunt expuse lucrările entomologice ale colecționarului de insecte Nicolai Zubowsky, inclusiv cele întocmite în coautorat, care finalizează cu *Indexul speciilor*. Catalogul a fost ghidat de referentul științific L. Voloșciuc, doctor habilitat în biologie, și redactat științific de A. Andreev, doctor habilitat în biologie.

Catalogul este un unicat în domeniul entomologic autohton, pentru care felicităm autorii: Valeriu Derjanschi, prof., dr. hab. în biologie; Elena Baban, conf. cercet., dr. în biologie, șef interimar al Laboratorului de Entomologie; Livia Calestru, conf. cercetător, dr. în biologie, secretar științific al Institutului de Zoologie; Nadeja Stahi, conf. cercetător, dr. în biologie; Cristina Țugulea, doctorand în entomologie.

Catalogul *Colecția Zubowsky* va fi un model de urmat pentru elaborarea următoarelor volume pe baza colecțiilor istorice ale lui Rușcinsky și Stepanov, inclusiv ale actualilor entomologi – V. Derjanschi, Z. Neculiseanu, E. Baban, L. Calestru, N. Stahi, S. Bacal, I. Mihailov ș.a. Sperăm ca în urma cercetării fundamentale realizate în cadrul Institutului de Zoologie al AȘM, să se revizuiască toată entomofauna pe baza lucrărilor științifice și să se pună la „punct” diversitatea insectelor din Republica Moldova: de la începutul cercetărilor până în prezent, pe baza colectărilor permanente și insistente.